

ΕΝ ΙΟΡΔΑΝΗ ΒΑΠΤΙΖΟΜΕΝΟΥ ΣΟΥ ΚΥΡΙΕ

Η ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΕΥΧΩΝ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΓΙΑΣΜΟΥ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΦΑΝΕΙΩΝ

- **Ο Θεολογικός υπομνηματισμός των ευχών των Αγίων Θεοφανείων μέσα από τα θεόπνευστα και θεοφώτιστα συγγράμματα των Θεοφόρων Αγίων Πατέρων της Εκκλησίας.**

Στην λατρευτική ζωή της Ορθοδόξου Εκκλησίας οι μυστικώς ή εκφώνως και «εις επήκοον του λαού» αναγινωσκόμενες ευχές κατέχουν κατά περίπτωση και σε ποικίλες περιστάσεις ιδιαίτερα και προεξέχουσα θέση, εάν αναλογισθεί κάποιος ότι σε αυτές είναι διατυπωμένη με την γραφίδα των Θεοφόρων Αγίων Πατέρων της Εκκλησίας η θεοπνεύστως αλάθητη θεολογική διδασκαλία αυτής. Αποτελούν μάλιστα μοναδικής και απaráμιλλης ωραιότητας, ασύγκριτου και ανεπανάληπτου γλωσσικού κάλλους αριστουργηματικά θεολογικά και φιλολογικά κείμενα παγκόσμιας εμβέλειας, στα οποία όλα τα επιμέρους δογματικά και πνευματικά κεφάλαια της Ορθοδόξου θεολογικής διδασκαλίας παρατιθέμενα διδάσκουν και καταρτίζουν το Χριστώνυμο πλήρωμα της Εκκλησίας με όντως «*ρήματα αιωνίου ζωής και αληθείας*», οντολογικής (υπαρξιακής) και δη σωτηριολογικής διαστάσεως, σημασίας και σπουδαιότητας για τον άνθρωπο Θεόσδοτες εν Χριστώ Ιησού προτάσεις αιωνίου ζωής.

Στα θεσπέσια κείμενα λοιπόν **των τριών ευχών** οι οποίες αναγινώσκονται κατά την τέλεση του λεγομένου Μεγάλου Αγιασμού της εορτής των Αγίων Θεοφανείων ή Φώτων εμπεριέχεται με έναν ακριβή και περιεκτικό, γλαφυρό και παραστατικό τρόπο τα επιμέρους κεφάλαια της Ορθοδόξου θεολογικής διδασκαλίας της Εκκλησίας από το Τριαδολογικό και Χριστολογικό δόγμα έως την περί Κοσμολογίας και Ανθρωπολογίας, Σωτηριολογίας και Εσχατολογίας αποκρυσταλλωμένη και συστηματική δογματική διατύπωση των αληθειών της πίστεως. Ο λόγος, ο πανσθενουργός «*Έλλην Λόγος*», άλλοτε κατ' ακρίβεια δογματική αυστηρός και άλλοτε λυρικά παραστατικός, μπολιασμένος με εκφραστικότερες λεκτικά εικόνες, ζωηρές και ζώσες περιγραφές, παρομοιώσεις και ποικίλες αναγωγές υπομνηματίζει το απερινόητο μέγα μυστήριο της Θείας Οικονομίας, ήτοι το εξ αποκαλύψεως μυστήριο της κατά σάρκα γεννήσεως του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού ως Σωτήρος και Λυτρωτού του κτιστού και φθαρτού ανθρωπίνου γένους και συμπάσης της κτιστής δημιουργίας καθώς και του θαυμασίως θαυμαστού γεγονότος της εν Ιορδάνη ποταμώ Θεοφανείας ή Επιφανείας της Τριαδικής Θεότητας κατά την βάπτισή του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού.

Έτσι οι πιστοί κατά την τέλεση του Μεγάλου Αγιασμού εντός του εορταζομένου υπερφυούς γεγονότος της θείας Επιφανείας ή Θεοφανείας με την όραση μετέχουν των τελουμένων λατρευτικών πράξεων και με την ακοή ακροώνται της θεολογικής διδασκαλίας των τριών συγκεκριμένων ευχών βιώνοντας την αποκάλυψη του μυστηρίου της εν Χριστώ σωτηρίας της λογικής και άλογης κτιστής δημιουργίας εντός της μυστηριακής και

λατρευτικής ζωής της Εκκλησίας, όπου λόγος, εικόνες και ήχος έχουν ή μάλλον προσεπιδηλώνουν σαφή την αναγωγή στα έσχατα, στην άκτιστη Βασιλεία του Θεού.

Η πρώτη ευχή, η μικρότερα σε έκταση από τις άλλες δύο και εν είδει προοιμίου των δύο επομένων, είναι θεόπνευστο ποίημα (=δημιούργημα) του Πατριάρχου Γερμανού και λέγεται μυστικώς από τον Ιερέα όταν ο Διάκονος εκφωνεί τα «*Ειρηνικά*», αλλ' εάν δεν υπάρχει Διάκονος, η ευχή λέγεται από τον Ιερέα όταν οι Προφητείες αναγινώσκονται υπό του Αναγνώστου.

Στην αρχή της ευχής από τον συγγραφέα υπογραμμίζεται με ακρίβεια και απολυτότητα η Θεότητα του ενσαρκωθέντος και ενανθρωπήσαντος Ιησού Χριστού ως ομοουσίου Μονογενούς Υιού και Λόγου του Θεού Πατρός, ο οποίος πραγματοποιώντας το σχέδιο της Θείας Οικονομίας για την σωτηρία του κτιστού και υποκειμένου στη φθορά και τον θάνατο ανθρωπίνου γένους προσέλαβε αληθώς την ανθρώπινη φύση για να αναδημιουργήσει και ανακαινίσει ψυχοσωματικώς τον όλο άνθρωπο. Ο Πατριάρχης Γερμανός επισημαίνοντας ότι η θεία ενανθρώπιση στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού, ο οποίος είναι «*φως εκ φωτός*», συνετελέσθη «*του φωτίσαι*» όλη την κτιστή δημιουργία, γράφει: «***Κύριε Ιησού Χριστέ, ο μονογενής Υιός, ο ων εις τον κόλπον του Πατρός, ο αληθινός Θεός, η πηγή της ζωής και της αθανασίας, το φως το εκ του φωτός, ο ελθών εις τον κόσμον του φωτίσαι αυτόν, καταύγασον ημών την διάνοιαν τω Αγίω σου Πνεύματι, και πρόσδεξαι ημάς, μεγαλωσύνην και ευχαριστίαν σοι προσάγοντας, επί τοις απ' αιώνος θαυμαστοίς σου μεγαλουργήμασι, και τη επ' εσχάτων των αιώνων σωτηρίω σου Οικονομία· εν η το ασθενές ημών και πτωχόν περιβαλλόμενος φύραμα, και τοις της δουλείας μέτροις συγκατιών, ο των απάντων βασιλεύς...***».

Εάν όμως η θεία ενανθρώπιση αποτελεί την απαρχή της ολοκληρωτικής θραύσεως των δεσμών της δουλείας της φθοράς και του θανάτου του κτιστού ανθρωπίνου φυράματος, άλλο τόσο η εν ύδατι βάπτισμα του μόνου αναμαρτήτου Θεανθρώπου Ιησού Χριστού αποκαλύπτει σε απόλυτη διάσταση την εξ αγάπης και ταπεινώσεως θεία δωρεά της «*δι' ύδατος και πνεύματος*» αναγέννηση, μεταμόρφωση και απελευθέρωση του χοϊκού φθαρτού ανθρώπου μέσω του θεοσδότη και θεοσυστάτου μυστηρίου του βαπτίσματος διά του οποίου, όπως γράφει ο Πατριάρχης Γερμανός, ο Σωτήρας Ιησούς Χριστός «*οδοποίησε*» την αναδημιουργία και αποκατάσταση του όλου ανθρώπου στο «*αρχαίο κάλλος*». Περί του όντως ανακαινιστικού αυτού μυστηρίου γράφει: «***έτι και δουλική χειρί εν τω Ιορδάνη βαπτισθήναι κατεδέξω· ίνα την των υδάτων φύσιν αγιάσας ο αναμάρτητος, οδοποιήσης ημίν την δι' ύδατος και πνεύματος αναγέννησιν, και προς την πρώτην ημάς αποκαταστήσης ελευθερίαν. Ον τινος θείου μυστηρίου την ανάμνησιν εορτάζοντες, δεόμεθα σου Δέσποτα Φιλάνθρωπε. Ράνον εφ' ημάς τους αναξίους δούλους σου, κατά την θείαν σου επαγγελίαν, ύδωρ καθάρσιον, της σης ευπλαχνίας την δωρεάν, εις το την επί τω ύδατι τούτω αίτησιν ημών των αμαρτωλών ευπρόσδεκτον γενέσθαι τη ση αγαθότητι, και την ευλογίαν σου δι' αυτού ημίν τε, και παντί τω πιστώ σου χαρισθήναι λαώ...***».

Υπομνηματίζοντας την ευσύνοπτη περί της θείας ενανθρωπήσεως και του θεοσδότη μυστηρίου του εν Χριστώ Ιησού βαπτίσματος ως λουτρού παλιγγενεσίας του κτιστού γένους των βροτών θεολογική διδασκαλία, η οποία διατυπύεται στην πρώτη ευχή του Μεγάλου Αγιασμού υπό του θεοφωτίστου Πατριάρχου Γερμανού, μνειάν ποιούμεθα της θεοπνεύστου διδασκαλίας περί του ανακαινιστικού και μεταμορφωτικού μυστηρίου του βαπτίσματος του Αγίου Γρηγορίου Νύσσης, ο οποίος στην ομιλία του «*Εις την ημέραν των Φώτων*», γράφει:

«Γεννήθηκε λοιπόν ο Χριστός πριν από λίγες ημέρες, αυτός που έχει γεννηθεί πριν από κάθε αισθητή και νοητή ουσία. Βαπτίζεται σήμερα από τον Ιωάννη, για να αποκαθάρει τον γεμάτο ρύπους άνθρωπο, να φέρει το Πνεύμα από τον ουρανό και ν' ανυψώσει τον άνθρωπο στους ουραμούς, για να σηκωθεί αυτός που έχει πέσει και να ντροπιαστεί εκείνος που τον έριξε ... για να πραγματοποιήσει ο ίδιος την σωτηρία του ανθρώπου...

Ο Χριστός όμως που επανορθώνει την κακία εκείνου (του διαβόλου), αναλαμβάνει τέλειο τον άνθρωπο και σώζει τον άνθρωπο και γίνεται για όλους τύπος και χαρακτήρας, για να αγιάσει την απαρχή κάθε πράξης και να κληρονομήσει στους δούλους του τον ζήλο του παραδομένου μυστηρίου βέβαιο και αναμφίβολο...

Το βάπτισμα λοιπόν είναι κάθαρση αμαρτιών, άφεση των σφαλμάτων μας, αιτία ανακαινισμού και αναγεννήσεως, την αναγέννηση όμως να τη θεωρήσεις νοητή, όχι ότι τη βλέπουμε με τα μάτια... αυτή βέβαια την ευεργεσία δεν τη χαρίζει το νερό... αλλά η προσταγή του Θεού και η επιφοίτηση του Πνεύματος που φθάνει μυστικά στη δική μας ελευθερία, ενώ το νερό συντελεί στο να φανεί η κάθαρση...

Ο άνθρωπος είναι σύνθετος και όχι απλός, όπως ακριβώς γνωρίζουμε, και γι' αυτό στο διπλό αυτό σύζευγμα ορίστηκαν για την θεραπεία του τα συγγενή και όμοια φάρμακα, για το ορατό σώμα το αισθητό νερό, και για την αόρατη ψυχή το αφανές πνεύμα, που το καλούμε με πίστη και έρχεται με τρόπο άρρητο... ευλογεί και το σώμα που βαπτίζεται... όλα αυτά είναι υλικά άψυχα και αναισθητα, έγιναν όμως μέσα από τα μεγάλα θαύματα, όταν δέχτηκαν τη δύναμη του Θεού. Με την ίδια σειρά των συλλογισμών αν και το νερό είναι νερό και τίποτε άλλο, ανανεώνει τον άνθρωπο στη νοητή αναγέννηση, ενώ η χάρη από τον ουρανό το ευλογεί...

Αλλά και ο Ζαχαρίας πολύ παραστατικά προφητεύει και για τον Ιησού, ντυμένο με το ρυπαρό μιάτιο της δουλικής δικής μας σάρκα. Ξεντώνοντάς τον όμως από το θλιβερό ρούχο του φορά την καθαρή και λαμπρή στολή, διδάσκοντάς μας με την εικόνα αυτή, ότι όλοι εμείς με το βάπτισμα του Ιησού, αποθέτοντας τις αμαρτίες μας ως ένδυμα φτωχικό και πολυπαλλωμένο, φορούμε το ιερό και πανέμορφο ένδυμα της παλιγγενεσίας».

Στην δευτέρα και εκτενεστέρα ευχή του Μεγάλου Αγιασμού των Αγίων Θεοφανείων, η οποία είναι ποίημα του θεοφωτίστου Πατριάρχου Ιεροσολύμων Σωφρονίου και εκφωνείται «εις επήκοον παντός του λαού», ο ιερός συγγραφεύς άρχεται της ευχετηρίου γραφής του αναφερόμενος με δογματική ακρίβεια στην όντως Τρισαγία Τρισυπόστατη Θεότητα, επειδή ακριβώς στο όνομα αυτής τελείται το μυστήριο, χρησιμοποιώντας τα θεσπέσια σύνθετα επίθετα της ελληνικής γλώσσας για να αποδώσει, κατά το ανθρωπίνως δυνατόν, τις περί Αγίας Τριάδος ιδιότητες, ενώ στη συνέχεια ο λόγος γίνεται άκρως δοξολογικός προς τον εν σαρκί γεννηθέντα και ενανθρωπήσαντα και βαπτισθέντα Μονογενή Υιό και Λόγο του Θεού ως τον δημιουργό των όλων, τον λυτρωτή και σωτήρα σύμπαντος του γένους των βροντών και απάσης της κτιστής δημιουργίας, γράφοντας: **«Τριάς υπερούσιε, υπεράγαθε, υπέρθεε, παντοδύναμε, παντεπίσκοπε, αόρατε, ακατάληπτε, δημιουργέ των νοερών ουσιών και των λογικών φύσεων, η έμφυτος αγαθότης, το φως το απρόσιτον, το φωτίζον πάντα άνθρωπον ερχόμενον εις τον κόσμον... Δοξάζομέν σε, Δέσποτα φιλόανθρωπε, παντοκράτορ, προαιώνιε βασιλεύ. Δοξάζομεν σε τον κτίστην, και δημιουργόν του παντός. Δοξάζομέν σε, υιέ του Θεού μονογενές, τον άπατορα εκ μητρός, και αμήτορα εκ πατρός. Εν γαρ τη προλαβούση εορτή νήπιόν σε είδομεν, εν δε τη παρούση, τέλειόν σε ορώμεν, τον εκ τελείου τέλειον επιφανέντα Θεόν ημών».**

Με την πανσθενουργό δύναμη του έλληνος λόγου ο Πατριάρχης Ιεροσολύμων Σωφρόνιος υπομνηματίζει τα όσα ορατώς και αοράτως, αισθητώς και υπεραισθητώς, συντελούνται κατά το υπέρλογο μυστήριο της θείας Επιφανείας ή Τρισυποστάτου Θεοφανείας κατά το βάπτισμα του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού. Παρόλο που το εν τω επιγείω κόσμω και τω κτιστώ χωροχρόνω γεγονός της κατά σάρκα βαπτίσεως του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού συνετελέσθη εφάπαξ, εντούτοις μέσα στην λατρευτικώς μυστηριακή ζωή της Εκκλησίας η εόρτια κατ' έτος οντολογική βίωση του γεγονότος πραγματώνεται όχι ως απλή και ανούσια εθυμοτυπική ή τυπολατρική αναμνηστική ιστορική ή απολιθωματική επανάληψη αλλά ως μετοχή και κοινωνία του όλου ανθρώπου ως ψυχοσωματικής οντότητος και της όλης κτίσης δημιουργίας στην «*αεί ζώσα και ούσα*» αγιαστική, υπερχωροχρονική, αγιαστική και μεταμορφωτική – ανακαινιστική εμπειρία της σωστικής οντολογίας της Εκκλησίας ως ζώντος σώματος Ιησού Χριστού.

Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι ο συγγραφεύς της ευχής χρησιμοποιεί την λέξη «*Σήμερον...*» επί 24 φορές για να υπογραμμίσει emphaticώς το ορατώς και αοράτως, επέκεινα της πεπερασμένης και συμβατικής χωροχρονικής κτιστής νομοτέλειας συντελούμενο σε χρόνο ενεστώτα και όχι παρελθοντικό μυστήριο της Θείας Επιφανείας ή Θεοφανείας, στο οποίο η θριαμβεύουσα και η στρατευομένη Εκκλησία, το ανθρώπινο γένος και άπασα η κτιστή δημιουργία, έλλογη και άλογη, υλική και άυλη, επίγεια και ουράνια, μετέχουν εν χαρά και αγαλλιάσει, διότι τα πάντα αγιάζονται, μεταμορφώνονται και ανακαινίζονται με την αναδημιουργική άκτιστη ενέργεια και χάρη της Τριαδικής Θεότητος, η οποία είναι παρούσα επί της όλης κτιστής δημιουργίας κατά το συντελούμενο εν Ιορδάνη ποταμώ μυστήριο της κατ' άκρα αγαπητική συγκατάβαση Ιησού Χριστού βαπτίσεως αυτού.

Ο συγγραφεύς της δευτέρας αυτής ευχής Πατριάρχης Ιεροσολύμων Σωφρόνιος διατυπώνει θεία εμπνεύσει στις 24 προτάσεις του, οι οποίες αρχίζουν με την λέξη «*Σήμερον...*» την περί Τριαδιολογίας, Χριστολογίας, θείας ενανθρωπήσεως και ενσαρκώσεως, κοσμολογίας και ανθρωπολογίας θεολογική διδασκαλία της Εκκλησίας σε οντολογική αναφορά προς το εξ άκρας αγάπης και συγκαταβάσεως μυστήριο του οντολογικών σωτηριολογικών διαστάσεων βαπτίσματος του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού.

Η κατά το νοηματικό και θεολογικό περιεχόμενο πρώτη ομάδα των εκ των 24 συναφών προτάσεων της ευχής, οι οποίες αρχίζουν με την λέξη «*Σήμερον...*», υπογραμμίζεται ο εορτολογικός και πανευφρόσυνος χαρακτήρας του δεσποτικού αυτού θεανδρικού μυστηριακού γεγονότος, στο οποίο με θεία ευφροσύνη μετέχει άπασα η θριαμβεύουσα και στρατευομένη Εκκλησία, σύμπασα η επίγεια και ουράνια υλική και άυλη κτιστή δημιουργία ως ακολούθως: «*Σήμερον γαρ ο της εορτής ημίν επέστη καιρός και χορός αγίων εκκλησιάζει ημίν, και άγγελοι μετά ανθρώπων συνεορτάζουσι... Σήμερον τα άνω τοις κάτω συνεορτάζει, και τα κάτω τοις άνω συνομιλεί. Σήμερον η ιερά και μεγαλοφώνως των Ορθοδόξων πανήγυρις αγάλλεται*».

Στην δευτέρα ομάδα των συναφών θεματολογικών νοηματικών προτάσεων της ευχής και με εκτενέστερο τρόπο, ήτοι με ιδιαζόντως ζωηρές, παραστατικές και γλαφυρές εικόνες και ανθρωπομορφικές εκφράσεις, ο Πατριάρχης Ιεροσολύμων Σωφρόνιος αναφέρεται στην αγιαστική και μεταμορφωτική επενέργεια της θείας χάριτος σε όλη την κτιστή δημιουργία, η οποία από τον έναστρο ουρανό με όλα τα ουράνια σώματα έως και άπαντα τα παντοειδή φυσικά στοιχεία αυτής, δέχεται την αοράτως συντελουμένη αναδημιουργική και ανακαινιστική πανσθενουργό δύναμη τη Τριαδικής Θείας Επιφανείας μετέχοντας στο

υπερφυές τούτο μυστήριο. Η δε Εκκλησία αναβοά με θριαμβική και δοξολογική ευγνώμονα φωνή ότι: *«Σήμερον ο άδυτος ήλιος ανέτειλε, και ο κόσμος τω φωτί Κυρίου καταυγάζεται. Σήμερον η σελήνη λαμπραίς ταις ακτίσι τω κόσμω συνεκλαμπρύνεται. Σήμερον οι φωτοειδείς αστέρες τη φαιδρότητι της λάμψεως την οικουμένην καλλωπίζουσι. Σήμερον αι νεφέλαι υετόν δικαιοσύνης τη ανθρωπότητι ουρανόθεν δροσίζουσι... Σήμερον τα του Ιορδάνου νάματα εις ιάματα μεταποιείται τη του Κυρίου παρουσία. Σήμερον ρείθροι μυστικούς πάσα η κτίσις αρδεύεται... Σήμερον το πικρόν ύδωρ, το επί Μωυσέως τω λαώ εις γλυκύτητα μεταποιείται τη του Κυρίου παρουσία... Σήμερον η αχλός του κόσμου καθαίρεται τη επιφανεία του Θεού ημών. Σήμερον λαμπαδοφέγγει πάσα η κτίσις άνωθεν... Σήμερον γη και θάλασσα την του κόσμου χαράν εμερίσαντο, και ο κόσμος ευφροσύνης πεπλήρωται...».*

Ιδιαίτερα είναι η αναφορά με ιδιαζόντως ζωηρές και γλαφυρώς παραστατικές ανθρωπομορφικές εκφράσεις του θεοπνεύστου συγγραφέως της ευχής Πατριάρχου Ιεροσολύμων Σωφρονίου για τον Ιορδάνη Ποταμό, ο οποίος όταν εδέχθη στα ρείθρα και νάματα αυτού τον εν σαρκί γεννηθέντα και επιφανέντα Μονογενή Υιό Θεό Λόγο, αλλά και όταν κατείδε το Πανάγιο Πνεύμα εν είδει περιστεράς, εκστατικός και θάμβει συγκλονισμένος *«εστράφη εις τα οπίσω»*, όπως και απαξάπασα η κτιστή δημιουργία, γήινη και ουράνια, ομολόγησε και ανεβόησε τοις πάσι και έως περάτων της γης, την Θεοφάνεια και Επιφάνεια του Τριαδικού Θεού, καθώς και το αοράτως και μυστικώς συντελούμενο και τελεσιουργούμενο εν Χριστώ Ιησού μυστήριο του βαπτίσματος ως λουτρού αναγεννήσεως, παλιγγενεσίας, ανακαινίσεως, μεταμορφώσεως και εν τέλει αναδημιουργίας του πεπτωκότος κτιστού και φθαρτού ανθρωπίνου γένους, όπως και συμπάσης της κτιστής δημιουργίας. Γράφει δε με τον ανεπανάληπτο λυρισμό του τα εξής: *«Είδοσάν σε ύδατα, ο Θεός, είδοσάν σε ύδατα και εφοβήθησαν. Ο Ιορδάνης εστράφη εις τα οπίσω, θεασάμενος το πυρ της Θεότητος σωματικώς κατερχόμενον και εισερχόμενον επ' αυτόν. Ο Ιορδάνης εστράφη εις τα οπίσω, θεωρών το Πνεύμα το Άγιον, εν είδει περιστεράς κατερχόμενον, και περιπτάμενόν σοι. Ο Ιορδάνης εστράφη εις τα οπίσω, ορών τον άόρατον οραθέντα, τον κτιστήν σαρκωθέντα, τον δεσπότην εν δούλου μορφή. Ο Ιορδάνης εστράφη εις τα οπίσω, και τα όρη εσκίρτησαν, Θεόν εν σαρκί καθορώντα, και νεφέλαι φωνήν έδωκαν, θαυμάζουσαι τον παραγενομένον, φως εκ φωτός, Θεόν αληθινόν εκ Θεού αληθινού, δεσποτικήν πανήγυριν σήμερα εν τω Ιορδάνη ορώντες, αυτόν δε τον της παρακοής θάνατον, και το της πλάνης κέντρον, και τον του άδου σύνδεσμον εν τω Ιορδάνη βυθίσαντα, και βάπτισμα σωτηρίας τω κόσμω δωρησάμενον...».*

Όταν στην τρίτη ομάδα των συναφών ευχετικών θεματολογικών προτάσεων, η θεολογική γραφή του Πατριάρχου Ιεροσολύμων Σωφρονίου υπομνηματίζει την Θεία Επιφάνεια ή Θεοφάνεια επί της γης του Τρισυποτάτου Θεού κατά το βάπτισμα του ενσαρκωθέντος και ενανθρωπήσαντος Μονογενοῦς Υιού Θεού Λόγου υπό των χειρών του Τιμίῳ Προδρόμου και Βαπτιστού Ιωάννου, συνάμα αποκαλύπτει όλη την πατερική θεολογική διδασκαλία της Εκκλησίας με ευσύνοπτο και περιεκτικό τρόπο ώστε να γίνονται αντιληπτές και καταληπτές από το Χριστώνυμο πλήρωμα της Εκκλησίας όλες οι αλήθειες του εφάπαξ λυτρωτικώς και σωστικώς συντελεσθέντος βαπτισματομυστηρίου υπέρ του ανθρωπίνου γένους ενώ εξιδιασμένως εξαίρεται η άκρα ταπείνωση και η θεοειδής αγαπητική και φιλόανθρωπη συγκατάβαση του αναμαρτήτου Θεανθρώπου Ιησού Χριστού να δεχθεί το *«δι' ύδατος βάπτισμα»* παραδίδοντας το *«καινό βάπτισμα»* της ανακαινιστικής και μεταμορφωτικής αναδημιουργίας του όλου, ψυχοσωματικώς, ανθρώπου και της κτιστής

δημιουργίας, γράφω τα κάτωθι: «...*Σήμερον η χάρις του Αγίου Πνεύματος, εν είδει περιστεράς, τοις ύδασιν επεφοίτησε... Σήμερον ο άκτιστος υπό του ιδίου πλάσματος βουλή χειροθετείται. Σήμερον ο Προφήτης και Πρόδρομος τω Δεσπότη προσέρχεται, αλλά τρώω παρίσταται, ορών Θεού προς ημάς συγκατάβασιν... Σήμερον ο Δεσπότης προς το βάπτισμα επείγεται, ίνα αναβιβάση προς ύψος το ανθρώπινον. Σήμερον ο ακλινής τω ιδίω οικέτη υποκλίνεται, ίνα ημάς εκ της δουλείας ελευθερώση...».*

Σε συνάφεια θεολογικός και θεματολογικός συναρμοσμένη προς τις ως άνω ευχετικές προτάσεις τελούν και οι επόμενες της τετάρτης ομάδος, στις οποίες διακηρύσσονται πανευφροσύνως και γηθοσύνως οι θεόσδοτες ευεργετικές λυτρωτικές, ζωοπάροχες και αναδημιουργικές δωρεές του βαπτισθέντος Θεανθρώπου Ιησού Χριστού, ο οποίος νεκρώνει διά του θεοσυστάτου και θεοσδότου βαπτισματικού μυστηρίου τον «*παλαιό Αδάμ*» και την «*παλαιά Εύα*», ενώ συνάμα «*δι' ύδατος και Πνεύματος*» αναδημιουργεί αοράτως και αναγεννά μυστηριακώς τον «*καινό Αδάμ*» και την «*καινή Εύα*» στην «*καινή εν Χριστώ Ιησού ζωή*» ως πρόγευση της ακτίστου Βασιλείας του Τριαδικού Θεού, όπως θριαμβική φωνή και αγαλλιάσει ψυχής άπαν το πλήρωμα της Εκκλησίας διά των Ιερατικών ή Αρχιερατικών χειλέων ομολογεί ευγνωμόνως κατά την τελετή του Μεγάλου Αγιασμού, ως εξής: «*Σήμερον τα των ανθρώπων πταισματα τοις ύδασι του Ιορδάνου απαλείφονται. Σήμερον ο παράδεισος ηνέωκται τοις ανθρώποις, και ο της δικαιοσύνης ήλιος καταυγάζει ημίν... Σήμερον του παλαιού θρήνου απηλλάγημεν, και ως νέος Ισραήλ εσώθημεν. Σήμερον του σκότους ελυτρώθημεν, και τω φωτί της θεογνωσίας καταυγαζόμεθα... Σήμερον η πλάνη κατήρηται, και οδόν ημίν σωτηρίας εργάζεται η του Δεσπότη επέλεусις... σήμερον Βασιλείαν ουρανών ωνησάμεθα· της γαρ Βασιλείας του Κυρίου ουκ έσται τέλος...».*

Εάν ο θεολογικός κάλαμος προσυπομνημάτιζε έτι περισσότερο την δογματικώς και θεολογικώς άρτια σύνθεση της ως άνω ευχής στα επιμέρους θεολογικά μέρη αυτής, όπως θεία εμπνεύσει διετυπώθη υπό του αιιδίμου Πατριάρχου Ιεροσολύμων Σωφρονίου, θα εποιούσε μνείαν των γραφομένων του ιερομύστου μεγάλου Θεολόγου και θεοκινήτου Πατρός της Εκκλησίας Αγίου Νικολάου Καβάσιλα του Θεσσαλονικέως, ο οποίος στο όντως θεόπνευστο, θεολογικό και μυσταγωγικό, σύγγραμμά του, υπό τον τίτλο: «*Περί της εν Χριστώ Ζωής*», θεολογεί περί του θεοσυστάτου και θεοσδότου εν Χριστώ Ιησού μυστηρίου του βαπτίσματος ως αναδημιουργικού, αναγεννητικού και ανακαινιστικώς μεταμορφωτικού λουτρού παλιγγενεσίας του όλου, ψυχοσωματικώς, ανθρώπου, γράφοντας τα κάτωθι θεσπέσια: «*...το βάπτισμα είναι γέννησις... επί πλέον το μεν βάπτισμα συμφιλιώνει τον άνθρωπο με τον Θεό, το δε μύρο τον αξιώνει των δώρων του... Το βάπτισμα είναι η ίδια η κατά Χριστόν γέννησις, η απόκτησις της υπάρξεως και της υποστάσεως από την ανυπαρξία. Αυτό είναι δυνατό να το αντιληφθούμε από πολλές πλευρές. Πρώτα από την ίδια την σειρά, διότι σ' αυτό το μυστήριο μούμαστε πρώτο και πριν απ' όλα αυτό εισάγει τους Χριστιανούς στη νέα ζωή, δεύτερο από τα ονόματα που του δίδουμε και τρίτο από τα τελούμενα και ψαλλόμενα κατά την τέλεσή του... Καθαρό λοιπόν τεκμήριο του ότι το λουτρό είναι αρχή του βίου, βάθρο και θεμέλιο της ζωής, είναι ότι και ο ίδιος ο Χριστός, μαζί με όλα όσα ανέχθηκε για χάρη μας, όταν εχρειάσθηκε να βαπτισθεί, αυτό εδέχθηκε και μάλιστα πριν από τα άλλα. Τα δε ονόματα για το βάπτισμα, τι άλλο ενδεικνύουν; Το ονομάζουμε γέννηση και αναγέννηση, ανάπλαση και σφραγίδα, φώτισμα και λουτρό. Όλα αυτά τούτο το πράγμα μόνο σημαίνουν, ότι αρχή της υπάρξεως αυτών που είναι και ζουν κατά Θεόν είναι η τελετή αυτή... άλλωστε και του βαπτίσματος το έργο, ό,τι και να είναι, είναι είδος και μορφή, διότι εγγράφει κάποια εικόνα και ενθέτει κάποια μορφή στις ψυχές, καθιστώντας μας συμμόρφους του θανάτου και*

της αναστάσεως του Σωτήρος, γι' αυτό το βάπτισμα ονομάζεται και σφραγίς που αποτυπώνει την βασιλική εικόνα και το μακάριο είδος. Επειδή δε το είδος περιβάλλει την ύλη και εξαφανίζει την αμορφία, καλούμε το μυστήριο και ένδυμα και βάπτισμα...

Γι' αυτό το βάπτισμα λέγεται φώτισμα, διότι παρέχοντας την αληθινή ύπαρξη μάς καθιστά γνώριμους στο Θεό και οδηγώντας προς το φως εκείνο μάς απομακρύνει από την αφώτιστη πονηρία. Γι' αυτό λέγεται επίσης λουτρό, διότι είναι φώτισμα, διότι έτσι επιτρέπει να συναντήσουμε το φως καθαρά, αφαιρώντας κάθε μολυσμό που σαν μεσότοιχο παρεμποδίζει από τις ψυχές μας τη θεία ακτίνα. Χάρισμα λέγεται, διότι είναι γέννησις... επειδή δε το χάρισμα και το φώτισμα και το λουτρό έχει την ίδια ενέργεια με την πλάση και την γέννηση, είναι φανερό ότι όλες οι ονομασίες του βαπτίσματος σημαίνουν εκείνο το μοναδικό πράγμα, ότι το λουτρό είναι γέννηση και αρχή της εν Χριστώ ζωής μας... διότι τα συμβαίνοντα εδώ είναι αρχή ζωής και δευτέρα δημιουργία, πολύ ανωτέρα της προηγούμενης. Διαγράφεται ακριβέστερα από πρωτότερα η εικόν και ο ανδριάς πλάττεται σαφέστατα στο θείο τύπο...».

Με αριστοτεχνικό τρόπο συντελείται το πέραςμα στην ανάγνωση της τρίτης ευχής κατά την τέλεση του Μεγάλου Αγιασμού, όταν ως κατακλείδα της δευτέρας ευχής ο συγγραφέας αυτής αιδίμος Πατριάρχης Ιεροσολύμων Σωφρόνιος θέτει σε πρώτο πρόσωπο και στα χείλη του εκφωνούντος αυτήν Ιερέως ή Αρχιερέως την «μεταβατική πρόταση», «όθεν καγώ ο αμαρτωλός και ανάξιος δούλος σου, τα μεγαλεία των θαυμάτων σου διηγούμενος, συνεχόμενος φόβω, εν κατανύξει βοώ σοι», οπότε, «γεγονωτέρα της φωνή», άρχεται η υπό του Ιερέως ή Αρχιερέως εκφώνηση της τρίτης ευχής του Μεγάλου Αγιασμού, στην οποία αρχικώς και επί τρεις φορές αναγινώσκεται η φράση: «Μέγας ει, Κύριε, και θαυμαστά τα έργα σου, και ουδείς λόγος εξαρκέσει προς ύμνον των θαυμασίων σου...». Πρόκειται για την αρχική φράση της ευχής, στην οποία προσεπιδηλούται emphaticώς το άρρητο και απερινόητο μεγαλείο της πανσθενουργού δυνάμεως του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού, η οποία εκφαίνεται στα θαυμασίως θαυμαστά έργα του εφ' όλης της κτιστής δημιουργίας, όπως είναι και ο αγιασμός, αοράτως και ανεπαισθήτως, του φυσικού ύδατος, ώστε να ομολογεί «πάσα σαρξ βροτεία», ότι ο ανθρώπινος λόγος αποδεικνύεται ισχνός και αδύναμος, πεπερασμένος και ελλιπής, να εκφράσει υμνολογικώς τα θαυμάσια της απείρου σοφίας και ανακαινιστικώς αναδημιουργικής ακτίστου ενεργείας της Τριαδικής Θεότητας.

Στην πρώτη θεολογική νοηματική ενότητα του κειμένου της τρίτης ευχής υπογραμμίζεται η ιδιότητα του Μονογενούς Υιού Θεού Λόγου ως δημιουργού «εκ του μηδενός» ή «εκ του μη όντος εις το είναι» απάντων των όντων, συμπάσης της κτιστής δημιουργίας, υλικής και άυλης, έλλογης και άλογης, επιγείου και υπερουράνιας, ως ακολούθως: «**Συ γαρ, βουλήσει εξ ουκ όντων εις το είναι παραγαγών τα σύμπαντα, τω σω κράτει συνέχεις την κτίσιν, και τη ση προνοία διοικείς τον κόσμον. Συ εκ τεσσάρων στοιχείων την κτίσιν συναρμόσας, τέτταρσι καιροίς τον κύκλον του ενιαυτού εστεφάνωσας. Σε τρέμουσιν αι νοεραί πάσαι δυνάμεις· σε υμνεί ήλιος· σε δοξάζει σελήνη· σοι εντυγχάνει τα άστρα· σοι υπακούει το φως, σε φρίττουσιν άβυσσοι· σοι δουλεύουσιν αι πηγαί. Συ εξέτεινας τον ουρανόν ωσει δέρριν· συ εστερέωσας την γην επί των υδάτων· συ περιετείχισας την θάλασσαν ψάμμω· συ προς αναπνοάς τον αέρα εξέχεας. Αγγελικαί δυνάμεις σοι λειτουργούσιν· οι των αρχαγγέλων χοροί σε προσκυνούσι· τα πολυόμματα Χερουβείμ και τα εξαπτέρυγα Σεραφείμ, κύκλω ιστάμενα και περιπτάμενα, φόβω της απροσίτου σου δόξης, κατακαλύπτεται».**

Με τις ως άνω παραστατικές ζωηρές εικόνες, τις γλαφυρές ανθρωπομορφικές εκφράσεις και τον ιδιαιζόντως πληθωρικό λυρισμό εκφράζεται με την δύναμη του «*Έλληνας Λόγου*» η οντολογική κοινωνία και αναφορά απάντων των κτιστών υλικών και άυλων όντων, των τε επιγείων και ουρανίων, προς τον δημιουργό και συνέχοντα με την πανσθενουργό θεϊκή πρόνοια του σύμπασα την κτιστή δημιουργία Θεό, η οποία ως ποίημα (= δημιούργημα) της αγάπης του είναι προορισμένη να ζήσει και να σωθεί εν Χριστώ Ιησού, ο οποίος εδημιούργησε αυτήν ως «*λίαν καλώς*» και φυσικά όχι για την απώλεια και την επαναφορά της στην μηδενιστική ανυπαρξία, στο «*μη είναι*». Ο Παντοδύναμος Κύριος των Δυνάμεων δοξολογείται και λειτουργείται τόσο υπό των ουρανίων Αγγελικών ταγμάτων όσο και καθ' υπερβολή εκφράσεως των ουρανίων σωμάτων, που διακηρύττουν τα μεγαλεία και θαυμασίως θαυμαστά της ακτίστου δόξης του.

Στην επομένη, δευτέρα θεολογική νοηματική ενότητα της ευχής, ο συγγραφέας αναφερόμενος στο σχέδιο της Θείας Οικονομίας περί της ενσαρκώσεως και ενανθρωπήσεως του Μονογενούς Υιού Θεού Λόγου, υπογραμμίζει εν ευγνωμοσύνη τις ζωοπάροχες δωρεές και λυτρωτικές σωστικές ευεργεσίες του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού προς το ανθρώπινο γένος, και γράφει: «*Συ γαρ, Θεός ων απερίγραπτος, άναρχος τε και ανέκφραστος, ήλθες επί της γης, μορφήν δούλου λαβών, εν ομοιώματι ανθρώπων γενόμενος· ου γαρ έφερεις, Δέσποτα, διά σπλάχνα ελέους σου, θεάσθαι υπό του διαβόλου τυραννούμενον το γένος των ανθρώπων· αλλ' ήλθες και έσωσας ημάς. Ομολογούμεν την χάριν, κηρύττομεν τον έλεον, ου κρύπτομεν την ευεργεσίαν· τας της φύσεως ημών γονάς ηλευθέρωσας· παρθενικήν ηλίασας μήτραν τω τόκω σου. Πάσα η κτίσις ύμνησέ σε επιφανέντα. Συ γαρ, ο Θεός ημών, επί της γης ώφθης, και τοις ανθρώποις συνανεστράφης*».

Συναφώς προς τον τελούμενο καθαγιασμό του ύδατος ο συγγραφέας της ευχής στην τρίτη θεολογική νοηματική ενότητα αυτής αναφέρεται στον δι' επικλήσεως – και δικετευτικής επικλήσεως – του Παναγίου, Τελεταρχικού και Τελεστικού Πνεύματος, το οποίο με την άκτιστη χάρη αυτού καθαγιαρίζει το φυσικό ύδωρ ως μέσο παντοειδούς ευεργεσίας και ψυχοσωματικής ωφέλειας, των ανθρώπων. Με απaráμιλλη εκφραστική δεινότητα, με θεολογική και διδακτικώς αγιοπνευματική λεκτική ακρίβεια, ο συγγραφεύς ορίζει τις ευεργετικές ιδιότητές του μέχρι πρότινος απλού φυσικού ύδατος, το οποίο μετά τον εν Αγίω Πνεύματι καθαγιασμό του προσφέρεται στο Χριστώνυμο πλήρωμα της Εκκλησίας ως άλλο άλλοτε καθαγιασθέν ύδωρ του Ιορδάνου, ενώ δεν παραλείπει να αναφερθεί και στις πολλαπλές θείες λυτρωτικές παρεμβάσεις και σωστικές επεμβάσεις του φιλανθρώπου ασάρκου Μονογενούς Υιού Θεού Λόγου, προ της ενσαρκώσεως και ενανθρωπήσεως αυτού, σε διάφορα ιερά και επιλεγμένα από Θεού πρόσωπα της Παλαιάς Διαθήκης, γράφων : «*Συ ει ο Θεός ημών, ο δι' ύδατος κατακλύσας επί του Νώε την αμαρτίαν. Συ ει ο Θεός ημών ο διά θαλάσσης ελευθέρωσας εκ της δουλείας Φαραώ, διά Μωυσέως, το γένος των Εβραίων. Συ ει ο Θεός ημών, ο διαρρήξας πέτραν εν ερήμω, και ερρύησαν ύδατα, και χείμαρροι κατεκλύσθησαν, και διψόντα τον λαόν σου κορέσας. Συ ει ο Θεός ημών, ο δι' ύδατος και πυρός, διά του Ηλιού, απαλλάξας τον Ισραήλ εκ της πλάνης του Βάαλ...*».

Η δε ευχετική, θεολογική και ικετευτική γραφή του κειμένου στη συγκεκριμένη συνάφεια έχει ως εξής: «*Αυτός ουν, φιλόανθρωπε βασιλεύ, πάρεσο και νυν διά της επιφοιτήσεως του Αγίου σου Πνεύματος, και αγίασον το ύδωρ τούτο (η φράση επαναλαμβάνεται τρεις φορές ο Ιερέυς ή ο Αρχιερέυς σταυροειδώς ίδια χειρί επευλογεί το ύδωρ) και δος αυτώ την χάριν της απολυτρώσεως, την ευλογίαν του Ιορδάνου. Ποίησον αυτό*

αφθαρσίας πηγήν, αγιασμού δώρον, αμαρτημάτων λυτήριον, νοσημάτων αλεξιτήριον, δαίμοσιν ολέθριον, ταις εναντίαις δυνάμεσιν απρόσιτον, αγγελικής ισχύος πεπληρωμένον. Ίνα πάντες οι αρύομενοι και μεταλαμβάνοντες, έχοιεν αυτό προς αγιασμόν οίκων, προς πάσαν ωφέλειαν επιτήδειον. Συ γαρ ει ο Θεός ημών, ο δι' ύδατος και Πνεύματος ανακαινίσας την παλαιωθείσαν φύσιν υπό της αμαρτίας. Συ ει ο Θεός ημών, ο διά θαλάσσης ελευθερώσας εκ της δουλείας Φαραώ, διά Μωυσέως, το γένος των Εβραίων. Συ ει ο Θεός ημών, ο διαρρήξας πέτραν εν ερήμω, και ερρύησαν ύδατα, και χείμαρροι κατεκλύσθησαν και διψώντα λαόν σου κορέσας. Συ ο Θεός ημών, ο δι' ύδατος και πυρός, διά του Ηλιού, απαλλάξας τον Ισραήλ εκ της πλάνης του Βάαλ».

Στο τελευταίο μέρος της ευχής ο Ιερεύς ή ο Αρχιερεύς επευλογώντας σταυροειδώς το καθαγιασμένο ύδωρ επαναλαμβάνει τρεις φορές την φράση: **«Αυτός και νυν, Δέσποτα, αγίασον το ύδωρ τούτο τω Πνεύματί σου τω Αγίω»**, και εν συνεχεία η ευχή κατακλείεται με τις ειδικές επιμέρους αναφορές στην αγιαστική δύναμη του επευλογηθέντος εν Αγίω Πνεύματι ύδατος και με τις προς τον Θεάνθρωπο Αρχιερέα Ιησού Χριστό ευχετικές παρακλήσεις ή δεήσεις του τελούντος τον καθαγιασμό Ιερωμένου υπέρ του ιερού κλήρου, παντός μοναχικού τάγματος και του Χριστεπωνύμου πληρώματος, ήτοι απάσης της στρατευομένης Εκκλησίας, ως ακολούθως: **«Δος πάσι, τοις τε αποτόμοις, τοις τε χριστομένοις, τοις τε μεταλαμβάνουσι, τον αγιασμόν, την ευλογίαν, την κάθαρσιν, την υγείαν. (Και σώσον, Κύριε, τους δούλους σου, τους πιστούς Βασιλείς ημών. Και φύλαξον αυτούς υπό την σκέπην σου εν ειρήνη· υπόταξον υπό τους πόδας αυτών πάντα εχθρόν και πολέμιον· χάρισαι αυτοίς πάντα τα προς σωτηρίαν αιτήματα και ζωήν την αιώνιον). Μνήσθητι Κύριε του Αρχιεπισκόπου ημών (όνομα εκάστοτε Αρχιερέως), και παντός του Πρεσβυτερίου, της εν Χριστώ Διακονίας, και παντός ιερατικού τάγματος, και του περιεστώτος λαού, και των δι' ευλόγους αιτίας απολειφθέντων αδελφών ημών, και ελέησον αυτούς και ημάς, κατά το μέγα σου έλεος. Ίνα και διά στοιχείων, και διά αγγέλων και διά ανθρώπων, και διά ορωμένων και διά αοράτων δοξάζηται σου το Πανάγιον όνομα, συν τω Πατρί και τω Αγίω Πνεύματι, νυν και αεί και εις τους αιώνας των αιώνων Αμήν»**.

Μετά την «εις επήκοον» του πληρώματος του εκκλησιαστικού σώματος ανάγνωση των δύο ως άνω ευχών τελέσεως του Μεγάλου Αγιασμού, έπεται η μυστικώς αναγινωσκομένη συναφής ευσύνοπτη ευχή, στην οποία εν είδει ανακεφαλαιώσεως άπαντων των ως άνω εκφωνηθέντων εκτενώς, ο Ιερεύς με ικετευτική φωνή προς τον Δεσπότη Ιησού Χριστό αιτείται: **«Κλίνον, Κύριε, το ους σου και επάκουσον ημών, ο εν Ιορδάνη βαπτισθήναι καταδεξάμενος, και αγιάσας τα ύδατα· ευλόγησον πάντας ημάς, τους διά της κλίσεως των εαυτών αυχένων σημαίνοντας το της δουλείας πρόσχημα. Και καταξίωσον ημάς εμπλησθήναι του αγιασμού σου, διά της του ύδατος τούτου μεταλήψεώς τε και ραντισμού· και γενέσθω ημίν Κύριε εις υγείαν ψυχής τε και σώματος»**. Εκφώνως όμως αναβοά με λίαν δοξολογική φωνή: **«Συ γαρ ει ο αγιασμός των ψυχών και των σωμάτων ημών, και σοι την δόξαν, και ευχαριστίαν, και προσκύνησιν αναπέμπομεν, συν τω ανάρχω σου, Πατρί και τω παναγίω και αγαθώ και ζωοποιώ σου Πνεύματι, νυν και αεί και εις τους αιώνας των αιώνων. Αμήν»**.

Υπομνηματίζοντες, εν κατακλείδι, τα περί της Θείας Επιφανείας ή Θεοφανείας κατά την ημέρα των Φώτων και τα περί της μεταμορφωτικής, αναδημιουργικής και αναγεννητικώς ανακαινιστικής δυνάμεως και ενεργείας του εν Χριστώ Ιησού θεοσυστάτου και θεοσδότου μυστηρίου του βαπτίσματος στον κτιστό, χοϊκό και φθαρτό άνθρωπο, μνεΐαν

ποιούμεθα του θεολογικού λόγου του Αγίου Νικολάου του Καβάσιλα, ο οποίος διδάσκει στον προσερχόμενο να βαπτισθεί στο όνομα της ζωοποιού Αγίας Τριάδος, τα εξής: *«Έως αυτή τη στιγμή δεν ζούμε ακόμη. Αυτά είναι για τον μούμενο απλώς σημεία και προτελέσματα και προπαρασκευές της ζωής. Όταν δε, αφού καλυφθή τρεις φορές στο ύδωρ, αναδυθή, καθώς υμνείται η Τριάς, τότε ο μνημένος λαμβάνει ολόκληρο το επιζητούμενο, γεννάται και πλάττεται την ημερινή γέννηση και πλάση, όπως είπε ο Δαβίδ, δέχεται την καλή σφραγίδα και αποκτά όλη την ζητούμενη ευδαιμονία, γίνεται φως από σκότος που ήταν προηγουμένως, λαμβάνει ύπαρξη από την ανυπαρξία του, γίνεται οικείος και υιοθετείται από τον Θεό, οδηγούμενος από το δεσμοπήριο και την χειροτέρα δουλεία στο βασιλικό θρόνο. Διότι τούτο το ύδωρ την μία ζωή καταστρέφει, την άλλη αναδεικνύει, και τον παλαιό άνθρωπο αποπνίγει, ενώ ανασταίνει τον νέο».*

Η δε ορθόδοξη υμνολογία της Εκκλησίας υπομνηματίζει με τον πλέον απaráμιλλα θεολογικό εκφραστικό τρόπο το βαθύτερο και ουσιωδέστατο σωτηριολογικό περιεχόμενο του κοσμοσωτηρίου γεγονότος της Θείας Επιφανείας ή Θεοφανείας κατά το εν Ιορδάνη ποταμώ βάπτισμα του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού ψάλλουσα στο «Κοντάκιον» της Δεσποτικής εορτής των Αγίων Θεοφανείων: *«Επεφάνης σήμερον τη Οικουμένη, και το φως σου Κύριε, εσημειώθη εφ'ημάς, εν επιγνώσει υμνούντας σε. Ήλθες, εφάνης το φως το απρόσιτον».* Έτι θεολογικότερα ο υμνογραφικός κάλαμος εκφράζεται στο «Ιδιόμελον» της εορτής: *«Ανυμνήσωμεν οι πιστοί, της περί ημάς του Θεού οικονομίας το μέγεθος. Εν γαρ τω ημών παραπτώματι, γενόμενος άνθρωπος, την ημών κάθαρσιν καθαίρεται εν τω Ιορδάνη, ο μόνος καθαρός και ακήρατος, αγιάζων εμέ και τα ύδατα και τας κεφαλάς των δρακόντων συντρίβων επί του ύδατος. Αντλήσωμεν ουν ύδωρ, μετ' ευφροσύνης αδελφοί. Η γαρ χάρις του Πνεύματος, τοις πίστεως αντλούσιν, αοράτως επιδίδεται, παρά Χριστού του Θεού, και σωτήρος των ψυχών ημών».*